

KAMIL ŽIŠKA
PAŠIE – Cesta pútnika

Scenár divadelného spracovania
pašiových hier

1. Tesná brána

Prichádza od mesta pútnik s palicou. Brána záhrady Západoslovenského múzea je ešte zatvorená. Za ňou je zbor - akoby za mrežami.

- Pútnik** Otvorte mi bránu.
- Zbor** Kto si, človeče?
- Pútnik** Som pútnik.
- Zbor** Odkiaľ ideš?
- Pútnik** Putujem storočiami.
- Zbor** A čo si videl, pútnik, na svojich cestách v dejinách sveta?
- Pútnik** Veľa biedy, mnoho smútku a málo lásky.
- Zbormajster** A čo hľadáš?
- Pútnik** Hľadám pokoj a zmysel života.
- Zbor** A čo žiadaš od nás?
- Pútnik** Svedectvo.
- Zbor** O čom?
- Pútnik** Vraj žil na svete muž, ktorý bol Bohom a ktorý prišiel spasiť svet.
- Zbormajster** Hovor konkrétne!
- Zbor** Čo žiadaš od nás?
- Pútnik** Svedectvo o ňom. Tam, odkiaľ putujem, všetci zabudli na meno toho muža.
- Zbormajster** Chod' si len naspäť do svojho sveta, pútnik. Tu nemáš miesto.
- Pútnik** Prečo?
- Zbormajster** Ak stratili ľudia pamäť na podstatné, načo ti bude svedectvo?

Pútnik Tam, odkiaľ idem, ma nepustia, ak neprinesiem nejakú novú správu. Tam, odkiaľ idem, majú veľa rôznych správ a čím ich je viac, tým sa v nich viac strácame. Každý verí inej.

Zbormajster A ako dokážete potom spolu žiť?

Pútnik Hádame sa a vytvárame nepriateľstvá. Z krajiny, z ktorej prichádzam, sú všade nepokoje, rozbroje, vzbury, dokonca aj príroda sa búri. Ledva som unikol tej skaze. Pustime ma, prosím vás. Možno ešte chvíľu a svet bude zničený.

Zbormajster Nuž pod', pútnik, otvor tesnú bránu a vstúp.

Zbor Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.

Zbormajster No žiadna cesta k poznaniu nie je jednoduchá. Bez námahy ťažko sa dostať na dobré cesty. Ako je málo tých, čo vstupujú tesnou bránou a radšej vstupujú širokou. Vstúp do brány a vykroč, ale už sa neotáčaj.

Zbor Budeme ťa sprevádzať.

Pútnik Pôjdem teda a nechám sa viesť. I keď - moja vôľa a viera je slabá.

2. Strom poznania dobra a zla

Zbormajster Ak chceš dosiahnuť poznanie, najprv počúvaj. Príbeh, ktorého si súčasťou.

Zbor Počúvaj od začiatku.

Zbormajster Pútnik, vidíš ten strom?

Pútnik Vidím.

Zbor To je strom, ktorý bol symbolom poznania dobra a zla.

Pútnik A čo bolo na ňom dobré?

Zbormajster Že v záhrade Eden, v ktorej rástol, Eva s Adamom poznali Boha a žili s ním v neustále pokoji.

Zbor A mali s ním večné spoločenstvo.

- Pútnik** A čo bolo na ňom zlé?
- Zbormajster** Že pod tým istým stromom Eva s Adamom stratili túto milosť. Boli obdarovaní všetkým a prišli o všetko. Odvtedy chcú vlastniť toho druhého a vládnuť nad všetkými.
- Pútnik** Čo je to milosť?
- Zbormajster** To, keď v srdci cítiš, že si v prítomnosti toho, kto ťa miluje.
- Pútnik** A čo sa stalo potom? Hovorte, ako pokračoval príbeh človeka? Prečo stratili milosť?
- Zbor** Prišiel klamár, žalobca, majster pretváranky a pokrytec.
- Pútnik** A oni mu uverili? Ako je to možné?
- Zbor** *Mysterium iniquitatis.*
- Zbormajster** Tajomstvo neprávosti. Dali sa s ním do reči. A kto s diablom vedie dialóg, vždy prehrá.
- Pútnik** Tam, odkiaľ idem, sa ku koncu časov zbehlo veľa klamárov, žalobcov, majstrov pretváranky a pokrytcov.
- Zbor** Čo robia?
- Pútnik** Vládnu svetu. A my ostatní im buď veríme, alebo večne utekáme. Väčšinou do nových ilúzií.
- Zbor** Ktorí ostatní?
- Pútnik** Tí, čo ešte dúfajú. Tí, ktorých definitívne nepremohlo zúfalstvo.
- Zbormajster** Dúfať je málo, pútnik. Kto len dúfa, ten ešte nevykročil. Ale ten, kto verí, je už na ceste.
- Zbor** A kto miluje, ten koná.
- Pútnik** A kde je tá cesta? Ako sa na ňu dostať? Blúdil som k vám celým storočiami. Musíte mi odpovedať!
- Zbormajster** Skôr by si sa mal pýtať: kto je tá Cesta?

Pútnik Kde nájdem teda život, ja umierajúci ale ani už poriadne nežijúci pútnik sveta?

Zbormajster Tak ako pod drevom stromu, stratili prarodičia všetko, čo mali, pod drevom kríža, získali opäť všetko. Ba získali viac. Bola ta felix culpa - šťastná vina. Rana, ktorá uzdravila svet. Prišiel nový Adam, ktorý snal všetky hriechy sveta. Strom života vyrástol do tvaru kríža.

Zbor Šťastná vina prvého Adama, aby prišiel druhý - dokonalejší.

Zbormajster Šťastná vina.

Zbor Felix culpa.

Pútnik Kríž? Utrpenie? Obeta? O týchto veciach v našom svete už nič nepočuť. Myslím, že sa postupne všetky správy o tomto podivuhodnom vykúpení stratili. Áno, matne si spomínam na nejaké slová či svedectvá.

Zbormajster Kedy sa to stalo? Kedy ste začali strácať pamäť?

Pútnik Spomínam si, že začalo to tak, že všetkých svedkov tej zvláštnej Cesty umlčali.

Zbor Už nikto si naozaj nepamätá na Majstra?

Pútnik Všetci sa ho boja hľadať. Strach nás všetkých oslabuje. Už nikto nechce byť zachránený, lebo už aj zabudol, čo je záchrana.

Zbor Tak sme zostali aspoň my: čoho sme sa dotýkali, čo sme videli, to ti zvestujeme, pútnik: Slovo života. Poď a nasleduj nás.

3. Starozákonná cesta

Pútnik Kam ma vediete?

Zbor Poď a uvidíš.

Pútnik Kto je ten muž s ohnivým mečom?

Zbormajster Archanjel, ktorý vyháňa Adama s Evou z raja.

Pútnik A prečo utekajú?

- Zbormajster** Trhali plody zo stromu poznania dobra a zla. Nepočúvali Pánov príkaz a stratili s ním spoločenstvo.
- Pútnik** A tí dvaja?
- Zbor** Kain a Ábel.
- Zbormajster** Deti našich prarodičov. Kain závidel Ábelovi a tak ho zabil. Do ľudskej rodiny priniesol rozkol. Kain sa stane otcom zúfajúcich a Ábel otcom priateľov Božích.
- Zbor** Vždy budú stáť proti sebe!
- Pútnik** Všade len dym a zápach, hmla a tma, kde sa všetci stratili? A že začiatok sveta! Veď sa podobá na jeho koniec!
- Zbormajster** Tak sa začali ľudské dejiny, pútnik. Divadlo sveta. Zvykni si.
- Zbor** Ako vlny v oceánoch - raz tam, raz inam. Raz hore, raz v hĺbinách. Raz výška inokedy dno. Deň a noc. Svetlo a tma. Rytmus konečnosti.
- Zbormajster** Pozri, Babylonská veža! Ľudia chceli byť väčší ako Boh a nakoniec ich plány stroskotali a stratili aj spoločnú reč.
- Pútnik** Cítim sa vyčerpaný. Nemám sily. Čo sa to deje? Počuť hromy!
- Zbor** Potopa. Prvá i posledná.
- Zbormajster** A tam hľa, Archa priplávala k vrchu Ararat a praotec Noe s rodinou vystupuje. Štyridsať dní čakal, kým sa vráti holubica s olivovou ratolesťou. Tak ako náš Majster štyridsať dní sa postil, kým začal ohlasovať dobrú správu.
- Pútnik** A tamten muž, kto je to? Na oslici má naložené drevo a za ním kráča mladý muž.
- Zbor** To je praotec Abrahám.
- Zbormajster** Otec všetkých veriacich. Na príkaz Pána kráča do krajiny Morja obetovať svojho milovaného syna Izáka.
- Pútnik** Prečo?

- Zbormajster** Aby Boh vyskúšal jeho vieru. Abrahám je otcom všetkých veriacich. Veriacich v Otcovu dobrotu. Izák bol nakoniec ušetrený, ale boží Syn - bol skutočne obetovaný. Nepochopiteľná láska Otca.
- Zbor** Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.
- Pútnik** Tam, hľa, vody oceánu sa dvíhajú a veľký dav kráča pred mužom s palicou.
- Zbormajster** Mojžiš vedie izraelský národ z Egypta cez Červené more. Tak ako náš Majster povedie noví ľud do novej krajiny. More je svet a jeho tvárnosť a breh - to je večnosť.
- Pútnik** More sa zatvára a v jeho vodách sa topia ich prenasledovatelia.
- Zbor** To je predobraz posledného súdu, pútnik.
- Zbormajster** Tak skončia všetci nepriatelia pokoja.
- Pútnik** No hovorte mi ďalej, drahí spolupútnici, čo sa stalo potom?
- Zbor** Nadišla plnosť času.
- Zbormajster** V Betleheme sa narodilo Márii a Jozefovi dieťa, ktoré prinieslo radosť celému svetu.
- Zbor** Hľa, Mária, nová Eva, ktorá počúvala Pánov hlas a uveria.
- Zbormajster** A teraz pristúp, pútnik, a ešte viac otvor oči, aby si videl a ešte viac nastav uši, aby si počul. No hlavne otvor srdce, aby si rozumel. Kráčaj po stopách toho, ktorému hovoril Nazaretský.
- Pútnik** Tam, odkiaľ idem, už si nikto napamätá na život toho muža. Zostala na celom svete len jedna stránka z jeho evanjelia. Na nej je len pätnásta kapitola z evanjelia podľa Lukáša.
- Zbormajster** Ukáž, pútnik, stranu papiera. Príbeh o Márnotratnom synovi. Keby aj celé evanjelium bolo zničené, táto kapitola postačí na záchranu celého sveta.
- Zbor** Prečo aspoň tejto časti Písma neuverili?

Pútnik Syn, ktorý prehýri majetok otca a žije s neviestkami a nakoniec sa vráti bez peňazí domov a Otec mu ide v ústrety a všetko mu odpustí - taký príbeh je svetu, z ktorého prichádzam, všetkým na smiech. Dokonca sa to niektorým zdá nespravodlivé, iným ľahkovážne, ďalším naivné a hlúpe. Jednoducho, príbeh o Márnotratnom synovi je pre všetkých mŕtvym príbehom.

Zbor Pod' s nami putovať ďalej, pútnik. Pod' s nami a my ti ukážeme milosrdenstvo. Ukážeme ti toho, ktorý nie len o milosrdenstve kázal, ale aj bol samým Milosrdenstvom.

Zbormajster Všetko sa začalo Poslednou večerou, ktorá bola v dejinách sveta prvá, ktorá skutočne nasýtila človeka. Tam dostaneš chleba, ktorý ťa posilní a prinesie ti útechu. Tam dostaneš víno, po ktorom už nikdy nebudeš žízniť.

4. Posledná večera.

Pútnik Kto sú to?

Zbormajster Apoštoli. Tí, čo počúvali hlas pastiera.

Pútnik A ten uprostred?

Zbor To je Pravda. Pravý vinič. Dobrý pastier.

Zbormajster Je to Pán neba i zeme.

Zbor Kráľ vesmíru.

Pútnik A prečo umýva svojim učeníkom nohy?

Zbormajster Počúvaj jeho slovo a pochopíš.

Zbor Pochopíš len vtedy, ak budeš počúvať jeho slovo.

Pútnik Ale prečo to robí? Prečo sa tak ponízuje? Prečo sa tento kráľ, ako o ňom hovoríte, správa ako sluha všetkých?

Zbormajster Lebo...

Zbor Milujúc svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti.

UMÝVANIE NÔH

- Ježiš** *Rozumiete, čo som vám urobil?
Vy ma oslovujete: Učiteľ a Pán a dobre hovoríte, lebo to som.
Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte
jeden druhému nohy umývať!
Dal som vám príklad. aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám.*
- Pútnik** Tam, odkiaľ putujem, by to považovali za bláznovstvo. Prázdne gesto.
- Zbormajster** Prázdni ľudia sú prázdni. Ale blahoslavení, ktorí sa na Majstrovi nepohoršia.
- Pútnik** Tí apoštoli sú akýsi neistí a napätí.
- Zbormajster** Tušia, že už iba chvíľu budú mať medzi sebou svojho Učiteľa.
- Zbor** Už len chvíľu sa budú tešiť pri svetle lampy.
- Zbormajster** Už iba chvíľu a už im ich Pán pôjde pripraviť miesto v nebi.
- Pútnik** Nerozumiem. Čím viac mi to vysvetľujete, tým viac nechápem. Máte ma to. Ako by som blúdil v nejakom labyrinte a nikde žiadny východ. Bojím sa toho, ktorého nazývate Milosrdenstvom.
- Zbormajster** Len počúvaj. A nechaj sa viesť. Hádám Pán osvetlí oči tvojho srdca.
- Zbor** Lebo dokonalá láska vyháňa strach.
- Zbormajster** Pri večeri vzal Ježiš chlieb, povedal modlitbu poďakovania, lámal ho a dával učeníkom.
- Ježiš** *Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku.*
- Zbor** Potom vzal kalich, povedal modlitbu poďakovania a dal im ho.
- Ježiš** *Tento kalich je nová Zmluva, uzavretá mojou krvou, ktorá sa vylieva za vás.*
- Pútnik** Aj tam je jeden, čo sa skrýva a nerozumie. Kto to je a má problém prijať chlieb a víno?
- Zbor** Judáš. Judáš Iškariotský.

- Ježiš** *Veru, veru hovorím vám, jeden z vás ma zradí.
Pozrite, ruka toho, kto ma vydáva, je so mnou na stole. Syn človeka síce ide, ako je určené, ale beda človeku, skrze ktorého je vydaný.*
- Ján** *Pane, kto je to?*
- Ježiš** *Ten, komu podám namočenú smidku. Čo chceš urobiť, urob čo najskôr.*
- Zbormajster** Judáš vyšiel von.
- Zbor** A bola noc.
- Zbormajster** Horlivý apoštol, ktorého premohla pýcha. Pretože aj tú najväčšiu ľudskú ušľachtilosť a snahu zadusí sebeláska.
- Zbor** Judáš! Bohatý na slová, chudobný na skutky.
- Zbormajster** Koľko ešte Judášov príde na svet.
- Pútnik** Tvári sa sebaisto.
- Zbormajster** Vyšiel do noci. Vo večeradle, po jeho odchode, nastal ozajstný pokoj, pretože už tam nie je žiadnej tmy.
- Zbor** Slávnostný pokoj pred veľkou Paschou sveta.
- Zbormajster** Judáš!
- Judáš** Co chcete?
- Zbor** Kam ideš?
- Judáš** Co vás do toho, blázni otrhaní?
- Zbor** Poznáme tvoje úmysli.
- Judáš** Poznáte? Odkiaľ ste? Čo ste to za ksichty, ste z diaspóry? Ste vôbec Židia? Čo robíte v Jeruzaleme? Nie ste rebelanti?
- Zbor** Sme zbor spravodlivých.
- Judáš** Komedianti v handrách! Uhnite! Nezavadzajte! Ja mám dôležitejšiu úlohu: musím zachrániť ľud, aby nenaletel krásnym slovám toho falošného proroka. Kto ste vôbec vy?

- Zbormajster** Sme potomstvo praotca Noeho, ktoré očakáva príchod Spasiteľa. Sme potomstvo Abrahámovo, ktoré verí, že príde Záchranca. Sme poddaní kráľa Dávida, pretože chceme slúžiť tomu, ktorý pochádza z jeho kráľovského rodu.
- Judáš** Pozrime sa. Mudrlanti, čo chcú byť múdrejší než farizeji a čestnejší než zákonníci. A myslíte si, že ten vyvolený je Ježiš! Aj ja som si to myslel! Pred Rimanmi nás však neuchráni a silné kráľovstvo nezaloží. Vy ničomu nerozumiete! Lúza! Okamžite sa rozíd'te!
- Zbor** Sme hústka. Malá čiastka, ktorá má prekvasiť celý Izrael.
- Zbormajster** Aj celý pohanský svet.
- Judáš** Bláboly a hlúposti. Ľud sa zmení iba silou. Iba mocou sa dá presadiť spravodlivosť. To ostatné znamená strácať drahocenný čas.
- Zbor** Judáš, prečo zrádzaš Majstra?
- Judáš** O akej zrade tu meliete? Ja nezrádzam! Ja si plním povinnosť. Som len verný zákonu a kňazom. Neverím v mesiáša. Aspoň nie v takéhoto.
- Zbor** A nie je v tvojom zákone napísané, že “nezabiješ”?
- Judáš** Dajte mi pokoj, bedač! Nerozumiete vyšším cieľom!
- Zbor** A nie je v tvojom zákone napísané, že “neprierekneš krivé svedectvo”?
- Judáš** Neprovokujte ma, lebo zariadim, aby ste boli ukameňovaní!
- Zbormajster** Tak dlho tvoj Master ťa učil láske a z teba vyrástol len učňovský fušer, ktorý za tridsať strieborných...
- Judáš** Čo vás do toho? Už to nie je môj Master!
- Zbormajster** My vieme, kto je tvojím majstrom. Ten, ktorý vyslovil non serviam Nebudem ti slúžiť.
- Zbor** Žalobca a klamár.

- Judáš** Dajte mi pokoj! Ja slúžim tomuto národu. Nikomu inému. Ak nezabijeme jedného, zomrie celý národ. Ja som záchranca. Hrdina. Čo vy viete o živote, politike a princípoch sveta? Vy, otrhaná spravodlivá žobrota! Spodina! Hŕstka červov! Už ma nezdržujte.
- Pútnik** Čo ak mal v niečom pravdu?
- Zbormajster** Vidno, že prichádzaš zo sveta, ktorý stratil pamäť.
- Pútnik** Čo ak je on naozaj záchranca židovského národa?
- Zbor** My vieme, ako to skončí, pretože vieme, ako to začalo.
- Pútnik** U nás je všetko tak, ako hovoril Judáš: kto nevie bojovať, ten neuchráni vo svojej krajine pokoj. Keby ste vedeli, ako sa len zmenil svet...
- Zbormajster** Učeník Judáš najprv uveril, potom stratil vieru, neskôr zúfal. No nevenujme toľko pozornosti zlu, aby sme nestrácali čas a nemýlilo nás. Radšej sa stíšme, ustúpme pred Tajomstvom, vyzujme si sandále.
- Zbor** Ako Mojžiš, keď videl Pána v horiacom kre. Počúvaj božiu Múdrost' vtelenú v Dávidovom synovi. Cesta učeníka Petra bola iná.
- Ježiš** *Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. Ale ja som prosil za teba, aby tvoja viera nezlyhala. A ty, keď sa vrátiš, posilňuj svojich bratov.*
- Peter** *Pane s tebou som hotový ísť aj do väzenia, aj na smrť.*
- Ježiš** *Hovorím ti, Peter, dnes nezaspieva kohút, kým tri razy nezaprieš, že ma poznáš.*
- Peter** *Aj keby všetci odpadli, ja nie.*
- Ježiš** *Všetci odpadnete, lebo je napísané: "Udriem pastiera a ovce sa rozprchnu." Ale po svojom vzkriesení predídem vás do Galilei. Neznepokojujte sa vo svojom srdci! Cestu, kam idem, poznáte.*
- Tomáš** *Pane, nevieme, kam ideš. Ako môžeme poznať cestu?*

Ježiš

Ja som Cesta, Pravda a Život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť. Pokoj vám zanechávam, svoj vlastný pokoj vám dávam. Už s vami nebudem veľa hovoriť, lebo prichádza knieža sveta. Nado mnou nemá nijakú moc, ale treba aby svet poznal, že milujem Otca a robím, ako mi prikázal Otec. A teraz vstaňte, pod'me odtiaľto.

5. Getsemanská záhrada

Zbor

Pamätáš si, Pútnik, na záhradu Eden?

Pútnik

Ak si dobre spomínam, je to tá, z ktorej boli vyhnaní pre neposlušnosť Eva s Adamom.

Zbormajster

Správne, Pútnik. A hľa, nový Adam vstupuje do novej záhrady, kde bude spoločenstvo s Bohom opäť obnovené.

Pútnik

Prečo to všetko? Veď svet už nepozná jedného Boha. Ale má iných bohov. Svojich. V našich krajinách už nie sú ani chrámy ani oltáre. Niekde sa aj stretne akási podozrivá skupina, ktorá vyznáva meno Ježiš, ale hneď ich nájdú a násilne rozprášia.

Zbor

Až sem do dospelo?

Pútnik

Hovorí sa tomu tretie prenasledovanie.

Zbor

Prvé bolo kruté. To mali na svedomí ešte cisári.

Zbormajster

Druhé prenasledovanie bolo ešte krutejšie - to mali na svedomí občania republík.

Pútnik

Toto tretie je ešte krutejšie, aj keď už nie sú na zemi žiadni cisári ani republiky.

Zbor

A kto teraz vládne svetu?

Pútnik

Každý si vládne sám.

Zbormajster

Takže čo človek to tyran?

Pútnik

Veľké ríše sa zmenili na malé, tie malé na ešte menšie štáty, štáty na mestá a mestá na štvrte. Všetko sa rozdrobuje na menšie a menšie čiastky a nikde žiadna jednota.

- Zbormajster** Naším pevným bodom je náš Učiteľ. V ňom je náš pokoj.
- Zbor** Kameň, čo stavitelia zavrhli, stal sa kameňom uholným.
- Pútnik** Keby som toto všetko, čo hovoríte, rozpovedal u nás, vysmiali by sa mi. Mali by ma za blázna. Niektorých za také slová už aj dali do väzenia. Vraj poburujú ľud. Podnecujú vzbury. Verte mi, nechce sa mi tam vrátiť, ale akosi ani byť tu.
- Zbor** Rozpoltená je tvoja myseľ. Rozdvojená voľa. Pretrhaná pamäť. Lebo ten čo rozdvojuje a delí, je diabol.
- Zbormajster** Nuž, putuj s nami ďalej, Pútnik, aby si nielen pochopil, ale aj uveril, nie len chcel, ale aj túžil, nielen pamätal, ale aj plný útechy rozjímal a stal sa svedkom udalosti, ktorá zmenila svet. Pozri, náš Majster so svojimi učeníkmi už spieva chválospev a putuje do Getsemanskej záhrady.
- Ježiš** *Sadnite si tu, kým odídem tamto a pomodlím sa. Peter, Ján a Jakub, vy poďte so mnou.
Moja duša je smutná až na smrť.
Ostaňte tu a bdejte so mnou.
Otče môj, ak je to možné, nech ma minie tento kalich.
No nie ako ja chcem, ale ako ty.*
- Zbormajster** Pozri, Pútnik, Peter, taký odvážny a odhodlaný a prvý zaspal. Od slabosti a smútku.
- Pútnik** Ich Učiteľ asi veľmi trpí.
- Zbormajster** Je v agónii. Duchovným zrakom vidí, čo ho všetko čaká.
- Zbor** Aj v opustenosti si zachoval dôveru k Otcovi.
- Zbormajster** Aj v najväčšej úzkosti odovzdával svoju bolesť Otcovi.
- Pútnik** A už spia všetci traja. Nikto nevydržal bdieť s Pánom.
- Zbormajster** Je to obraz duchovného spánku, taký nebezpečný pre dušu.
- Zbor** Bdejme, aby sme aj my nezaspali ako nemúdre panny.

Ježiš *To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé. Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa.*

Pútnik Kto je to?

Zbormajster Anjel z neba, ktorý ho posilňuje. Tak to zo zaznamenal evanjelista Lukáš v dvadsiatej druhej kapitole.

Zbor “Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. A on sa v smrteľnej úzkosti úzkosti ešte vrúcnejšie modlil, pričom mu pot stekal na zem ako veľké kvapky krvi.”

Ježiš *Teraz už spite a odpočívajte. Hľa, prišla hodina, keď Syn človeka bude vydaný do rúk hriešnikov. Vstaňte, podme! Pozrite, môj zradca sa priblížil.*

6. Zajatie Ježiša

Pútnik Čo je to za zúrivý dav?

Zbormajster Prichádzajú s mečmi a kyjmi. Poslali ich veľkňazi a starší ľudu.

Pútnik Taký hnev. Tváre im blčia ako fakle. Spravodlivý hnev. Čo všetko dokáže.

Zbor Nespravodlivý hnev v nespravodlivých srdciach - čo všetko zničí.

Pútnik Po našom svete sa potuluje veľa takýchto davov. Jedny chcú spravodlivosť pre seba, druhý spravodlivosť pre druhých, tretí spravodlivosť bez spravodlivosti, štvrtý koniec všetkej nespravodlivosti, ktorý však presadzujú nespravodlivými cestami. A tak stále dokola. Kolotoč vzdoru, odporu a vzbury. Kto ho zastaví?

Zbor Spravodlivé je veriť v toho, ktorého Boh poslal.

Zbormajster Ostatné sa potom dá do poriadku.

Pútnik Aké jasné, ale aké ťažké to prijať.

Zbormajster A pozri, kto ten dav vedie?

- Pútnik** Vidím dobre, je to Judáš?
- Zbormajster** On! Jeden z najinteligentnejších apoštolov Učiteľa. Ako rýchlo sa dá zísť zo správnej cesty na zlú, ktorá vedie do záhuby. Niekedy stačí iba krok.
- Zbor** Hľa, jeden z dvanástich, ktorý už k dvanástim nepatrí.
- Judáš** *Bud' pozdravený, Rabbi!*
- Ježiš** *Priateľu, urob, načo si prišiel. Koho hľadáte?*
- Dav** *Ježiša Nazaretského.*
- Ježiš** *Ja som. (dav spadne na zem) Koho hľadáte?*
- Dav** *Ježiša Nazaretského.*
- Ježiš** *Povedal som vám, že ja som. Keď teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť. Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca. Keď som bol s vami v chráme, nepoložili ste na mňa ruky. Ale toto je vaša hodina a moc temna.*

7. Ježiš pred veľradou

- Pútnik** Kam ho vedú?
- Zbor** Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom.
- Zbormajster** Tak predpovedal prorok Izaiáš.
- Zbor** Aký dôstojný krok! Aký ušľachtilý pohľad! Aká vznešenosť v pohybe!
- Pútnik** A predsa sa im podvolil.
- Zbormajster** Tajomstvo pokory - len Boh ju má a len Boh ju dáva ostatným. Pán neba i zeme, skrze ktorého všetko bolo stvorené, kráča ako baránok odsúdený na zabitie do temnoty sveta.
- Zbor** Vtelená láska. Zázračný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja.

- Pútnik** Prečo však človek získal takú moc na Bohom? A je vôbec Bohom ten, ktorého takto poníži človek?
- Zbor** Zle uvažuješ, Pútnik.
- Pútnik** Tam, odkiaľ idem, ak len na chvíľu prejavíš slabosť, hneď ťa okolie zničí.
- Zbor** Ale v skutočnosti vládne ten, ktorý viac miluje.
- Zbormajster** A tak, keď si slabý, môžeš byť silný.
- Pútnik** A tamten? Kto je to? Jeho krok je iný. Skrčený, ponorený do seba, neistý sebou
- Zbor** To je veľkňaz Kajfáš.
- Zbormajster** Svoju neistotu a prázdnotu skrýva hlučným hlasom. Veľkňaz, ktorý uveril svojej veľkosti. Aký smutný pohľad na malosť, ktorá sa povyšuje.
- Zbor** No prví budú poslednými.
- Kajfáš** *Svedkovia. Hovorte. Čo hovoril tento Nazaretčan? Ako porušil zákon?*
- Svedok** *My sme ho počuli hovoriť: Ja zborím tento Chrám, zhotovený rukou, a za tri dni postavím iný, rukou nezhotovený.*
- Kajfáš** *Tak. Nič neodpovieš na to, čo títo svedčia proti tebe? Ak si Mesiáš, povedz nám to.*
- Ježiš** *Aj keď vám poviem, neuveríte.*
- Kajfáš** *A čo tvoje učenie, vraj si poburoval ľud a robil sa rovným Jahvemu?*
- Ježiš** *Ja som verejne hovoril svetu. Učil som vždy v synagóge a v Chráme, kde sa schádzajú všetci Židia, a nič som nehovoril tajne. Prečo sa pýtaš mňa? Opýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril! Oni vedia, čo som hovoril.*
- Strážnik** *Tak odpovedáš veľkňazovi?*
- Ježiš** *Ak som zle povedal, dokáž, čo bolo zlé, ale ak dobre, prečo ma biješ?*

- Kajfáš** *Si ty Kristus, Syn Požehnaného?*
- Ježiš** *Áno, som. A uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi!*
- Kajfáš** *(veľkňaz si roztrhne rúcho) Načo ešte potrebujeme svedkov? Počujete rúhanie. Čo na to poviete?*
- Dav** *Hodný je smrti! bijú ho
Mesiáš, uhádni, kto ťa udrel.
Prorokuj!*
- Kajfáš** *Dost! Teraz ho odveďte do Pretória. Do vládnej budovy. Rozsudok smrti môže vykonať v Jeruzaleme len rímsky prokurátor. Podme!*
- Zbor** Veľkňaz Kajfáš?
- Kajfáš** Kto ste? A čo chcete?
- Zbormajster** Vraj v Jeruzalame učí nejaký Učiteľ, ktorý má múdrosť kráľa Šalamanúna.
- Kajfáš** Odkiaľ ste?
- Zbormajster** Z ďalekého kraja. Sme z krajiny, ktorá je ešte ďalej ako krajina, odkiaľ sa prišli pokloniť malému dieťaťu v Betleheme traja mudrci.
- Kajfáš** Traja mudrci? Ale to bolo dávno. Ešte za čias Herodesa staršieho. Ten dal v tom čase vyhubiť všetkých chlapcov okolo Betlehema, lebo sa bál, že sa narodil Mesiáš.
- Zbormajster** A tak aj bolo. Chcel ho zabiť. Prečo však ty, Kajfáš, chceš urobiť rovnako ako Herodes a vydať na smrť nevinného?
- Kajfáš** Mlč, hlupák, ničomu nerozumieš!
- Zbor** Nebudeme mlčať. Veď aj nemé kamene hovoria o jeho sláve.
- Zbormajster** Vy nechápaví a ťarbaví srdcom. Mesiáš je naozaj medzi vami, kade chodí, dobre robí a vy vlastní ste ho neprijali.
- Zbor** Chromí chodia, slepí vidia, nemí rozprávajú a mŕtvi ožívajú.
- Kajfáš** To robia aj pohanský mágovia. Nič výnimočné!

- Zbormajster** Ale Ježiš dokáže premeniť ľudské srdcia. A to dokáže len Boh.
- Zbor** Chceme sa mu ísť tiež pokloniť a načerpať útechy. Kde je?
- Kajfáš** Vy ste blázni? Poslal vás niekto, aby ma provokoval? Chcete aj vy poburovať ľud? Mám aj na vás poslať chrámové stráže? Alebo o čom vám ide?
- Zbor** Kajfáš, tvrdé máš srdce.
- Kajfáš** Vy ste snád' kňazi, učitelia zákona, proroci či znalci Mojžišových kníh?
- Zbor** Ani jedno. Len hľadáme Mesiáša. Už dlhé roky. Kde ho nájdeme?
- Kajfáš** Ten váš Mesiáš kráča práve pred rímskeho prokurátora a dúfam, že bude spravodlivo odsúdený na smrť.
- Zbor** Prečo?
- Kajfáš** Lebo chce zničiť celý náš židovský národ. Potupiť náboženstvo našich otcov.
- Zbor** A čo ak naopak vás chce zachrániť?
- Kajfáš** Nie ste vy z Atén, mudrlanti? Pohanský majstri rétoriky, ktorý nepoznajú Jahveho? Tvrdohlaví stoici? Či vyznávači neplodnej filozofie, ktorá sa zamotáva do svojich argumentov ako odporný had?
- Zbor** Ani jedno, veľkňaz Kajfáš. Sme len otvorení Pravde a hľadáme ju až do posledného dychu.
- Kajfáš** Von. Stráže! Vyhod'te týchto rúhačov von z môjho paláca! Von! (*sám*)
Ja som nakoniec zradca? Ja? Jediný, ktorý myslí na tento národ? Ja? Ktorý obetujem všetko pre dobrú vec? Ja, ktorý myslím na veci budúce? Ja, ktorý som povedal, že je lepšie, ak zomrie jeden človek za ľud a nezahynie celý národ? Keď ten šarlatán vzkriesil z mŕtvych Lazara, či mu neuverili skoro všetci Židia? A nezachránil som ja tento národ pred skazou? Veď ak by sme stratili vieru našich otcov, stratili by sme všetko, prišli by Rimania a zničili tu všetko. Aj chrám, aj ľud. Nezostal by v Jeruzaleme kameň na kameni. Ak teda cieľ je taký vysoký, prostriedky, ako ho dosiahnuť, sú všetky možné a všetky správne. Čo to znamená? Ten údajný židovský kráľ musí zomrieť. A celá tá sekta okolo neho sa rozpadne - to prorokujem ja, Kajfáš, veľkňaz zvolený za vlády rímskeho cisára Tibéria.

8. Judášovo zúfalstvo

- Pútnik** To bol teda znalec zákona?
- Zbormajster** Pozná literu, ktorá zabíja. Ale živé Slovo mu je cudzie.
- Pútnik** Prečo je taký tvrdý? Neprístupný? Neochotný k rozhovoru? Len vo svojom svete.
- Zbor** Pretože jeho srdce je zaťažené mnohými nerestami, ktoré skrýva.
- Zbormajster** A tie zadusia každú dobrú vôľu už v jej zárodku. Pokrytec nikdy nevykročí k svetlu. Je mu lepšie v tme. Ak by šiel na svetlo, spoznal by svoju biedu, slabosť a špinu.
- Pútnik** Pozrite, kto prichádza. Čo tu chce?
- Zbor** Judáš. Zúfalý Judáš.
- Judáš** Ja...Učiteľ...Rabbi... nie a nie sa striasť hanby...ľudia, kde ste... všetci odišli...a bola noc...a ráno, ráno kedy príde?...už nikdy... už nikdy...nikdy?...čo sú to za slová...beznádej...veď tridsať zlatých som zahodil?...čo ešte mám urobiť?...nebyť...ako sa vyslobodím z tohto zúfastva...nebyť...len chvíľa a bude pokoj...akoby moje hrdlo zvierali neviditeľné ruky...už už a nebudem môcť dýchať...nie je odpustenia...nie je pokoja...nie je pokoja...nie je nádeje...stále to isté dookola...ako ozvena v horách...neprišlo tvoje kráľovstvo...zradil si nás...nie, nie ja som zradil teba...ja som zradil...počujete?... muži, starci, no povedzte, koho sa vôľa splnila?...koho?...jeho alebo moja? Mlčíte? Nič nehovoríte? Nie som hodný vašej odpovede?
- Zbor** Judáš, upokoj svoju dušu.
- Judáš** Ako ju upokojím? Ako? Len tak, že sa zničím? Že upokojím svoje telo navždy? Alebo je možné si aj inak odpustiť?
- Zbormajster** Ty sám si neodpútiš, Judáš. Ale poznáme toho, ktorý ti dokáže pomôcť. Ak si chceš odpustiť, musíš zažiť odpustenie.
- Judáš** A to je kto? Kto ma dostane z tohto zúfalstva?
- Zbormajster** Ten, koho si zradil.

Judáš Koho som zradil? Ten má byť môj záchranca, ktorého som vydal Židom? Nie, nie. Ja som ho musel vydať. Chcel zničiť náš národ. Chrám. Zákon. Všetko čo máme a čím sme. Nie, ja som nemohol inak konať. To ja som sa obetoval na túto špinavú robotu. A to chce odvahu. Guráž. Silu. Len silní zrádzajú! Pamätajte si to, múdri starci a ženy, či kto ste to? A zase. Prenasleduje ma. Kto ma to prenasleduje. Vidíte jeho tvár? Namiesto očí má len bielka. Démon! Aj ho cítim...

Zbor Modli sa, Judáš, modli sa, ako ťa naučil tvoj Pán.

Judáš Nie je sila na modlitbu. Nemám silu ani na vysloviť jedno slovo modlitby. Hnusí sa mi modliť, hnusí...kam som zahodil tie mince? Čo som stratil rozum? Vysypal sa mi z lebky ako tridsať strieborných na poli hrnčiarovom? Musím tie peniaze nájsť. Kde sú? Čo ma okradli? Mňa? Zlodeja? Zlodeji okradli zlodeja? Ved' to nie je možné! Nuž, zaslúžim si svoju mzdu!

Zbor Judáš. Kam ideš?

Judáš Čo vás do toho?! Vidíte ten strom? Nechajte ma ísť. Nech sa teraz deje moja vôľa. *odíde* Moja vôľa! Moja vôľa! Moja vôľa - a to je peklo. Na tom konári! Kúsok lana! A bude pokoj.

9. Zapretie apoštola Petra

Zbormajster To bol príbeh o učeníkovi, ktorý zradil, ale ktorý nenašiel odpustenie. Príbeh apoštola Petra je však iný. Tiež zradil. No spôsob vyrovnania sa s vinou môže byť aj iný.

Pútnik To je ten Peter?

Zbor Áno, skala, ktorá sa však teraz trasie.

Zbormajster Keď Pána Ježiša priviedli do veľrady, podarilo sa Jánovi a Petrovi dostať do dvora veľkňazovho sídla. Tu vrátnička povedala Petrovi.

Vrátnička *Nie si aj ty z učeníkov toho človeka?*

Peter *Žena nepoznám ho.*

Muž 1 *Nie si aj ty z jeho učeníkov?*

Peter *Človeče, nie som.*

- Muž 2** *A nevidel som ťa s ním v záhrade?*
- Peter** *Nepoznám toho človeka, o ktorom hovoríte.*
- Muž 3** *Veď je aj Galilejčan. Jeho reč ho prezrádza.*
- Peter** *Človeče, neviem, čo hovoríš. Naozaj nepoznám toho človeka, o ktorom hovoríte.*
- Zbor** *A vtom zaspieval kohút. Peter vyšiel von a horko zaplakal.*
- Pútnik** *Je zúfalý?*
- Zbor** *Je.*
- Pútnik** *Nevie si odpustiť?*
- Zbor** *Nevie.*
- Pútnik** *Skončí ako Judáš?*
- Zbor** *Nie.*
- Pútnik** *Ako to, že on nie?*
- Zbormajster** *Spomenul si na Kristovu lásku.*
- Zbor** *A skutočná láska vyháňa strach.*
- Zbormajster** *Počúvaj, ako sa modlí apoštol Peter, je to iná modlitba ako tá Judášova.*
- Peter** *Pane, daj mi silu, aby som sa kajal a obrátil k tebe. Zotri všetky moje hriechy a uzdrav moju dušu. Povedal si mi, že na mne postavíš svoju Cirkev a teraz stojí pred tebou slabý a ustráchaný muž, ktorý ťa zradil. Pane, pomôž mojej krehkosti, aby som bol pevný. Aby som sa ukotvil v tvojej láske. Upevni mojho ducha. Daj mi odvahu. Daj mi odvahu. Daj mi odvahu. Pane, ty máš slová večného života a ja ti chcem v bázni slúžiť. Amen.*
- Zbormajster** *Ale putujme ďalej, Pútnik. Poďme do vládnej budovy.*
- Zbor** *Dráma sa začína a zem sa chveje.*

10. Ježiš pred Pilátom

- Pútnik** Ten dav zúri viac a viac.
- Zbormajster** Čím viac je v neistote, tým viac kričí. Vždy to tak bude v dejinách. Všetky vzbury sveta začínajú spravodlivým hnevom a končia nespravodlivým terorom.
- Pútnik** Nikto sa nenájde, kto sa zastane Majstra? Nikto si už nespomenie na jeho zázraky? Ako uzdravoval po všetkých krajoch?
- Zbor** Nikto.
- Zbormajster** Keď robil zázraky v sobotu, farizejov to dráždilo, že nezachováva zákon v sobotu. A keď uzdravil slepca od narodenia, pobúrilo to všetkých kňazov a zákonníkov. Čím viac konal svoje dielo, tým viac bolo isté, že prorok vo svojom domove nebude mať miesto.
- Pútnik** Ale prečo je to tak? A prečo to tak musí byť? Tam odkiaľ idem, už nie je prorokov. Je len prítomnosť. Nikto už nespomína, ale ani nemyslí na budúcnosť. Kto sa odváži niečo predvídať, je umlčaný. Svetu vládne prítomnosť. Nie je dovolené myslieť dopredu, ani udržiavať pamäť. Každý má svoj prídelený čas a priestor a viac nič. Tak sa zmenil svet, odvtedy, čo je zakázané verejne vyznávať Krista.
- Zbor** Ešte stále je však pre svet nádej, Pútnik.
- Zbormajster** Ak len jeden človek má v sebe iskru Kristovho evanjelia, stále dokáže zapáliť ostatných. Aj tá tvoja pätnásta kapitola o Márnoträtom synovi - ako sme ti už povedali - stačí.
- Pútnik** Moja viera je však napriek všetkému, čo mi opisujete, slabá. Čím viac rozprávate príbeh spásy, tým viac som si neistý, že takto koná Boh.
- Zbor** Neboj sa a vytrvaj na ceste, Pútnik.
- Zbormajster** Putovanie je niekedy bolestné, únavné aj ťažké. Preto je to putovanie.
- Pútnik** Tak sprevádzajte ma ďalej! Naspäť sa už nedá ísť.
- Zbor** Od Kajfáša viedli teda Ježiša do pretória. Bolo už ráno. Ale oni do vládnej budovy nevošli, aby sa nepoškvrnili a mohli jesť veľkonočného baránka. Preto vyšiel von za nimi Pilát a opýtal sa:

- Pilát** *Akú žalobu podávate proti tomuto človeku?*
- Dav** *Keby tento človek nebol zločinec, neboli by sme ti ho vydali.*
- Pilát** *Vezmite si ho vy a súdte podľa svojho Zákona.*
- Dav** *Nám nie je povolené nikoho usmrtiť.*
- Pilát** *Si ty židovský kráľ?*
- Ježiš** *Hovoriš to sám od seba, alebo ti to iní povedali o mne?*
- Pilát** *Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal?*
- Ježiš** *Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta.
Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta,
moji ľudia by bojovali,
aby som nebol vydaný Židom.
Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto.*
- Pilát** *Tak predsa si kráľ?*
- Ježiš** *Sám hovoriš, že som kráľ.
Ja som sa na to narodil
a na to som prišiel na svet,
aby som vydal svedectvo pravde.
Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.*
- Pilát** *Čo je pravda?
Priviedli ste mi tohto človeka, že poburuje ľud. Ja som ho pred vami
vypočúval a nenašiel som som na tomto človeku nič z toho, čo na neho
žalujete. Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu. Je však u vás zvykom, že
vám prepúšťam na Paschu jedného väzňa. Chcete teda aby som vám
prepustil židovského kráľa? Alebo Barabáša?*
- Dav** *Toho nie, ale Barabáša.*
- Zbor** *A Barabáš bol zbojník.*
- Pilát** *Dám ho teda zbičovať a prepustím.*
- (Pilát dá rozkaz vojakom, aby dali Ježiša zbičovať. Vojaci upletú trňovú korunu a oblečú Pána do purpurového plášťa.)*

- Vojak 1** Bud' pozdravený židovský kráľ!
úder
- Vojak 2** Príjmy našu hlbokú poklonu!
úder
- Vojak 3** Dovoľ, aby sme ti prejavili patričnú kráľovskú úctu!
úder
- Vojak 4** Židovský kráľ, a kde máš svojich poddaných!
úder
- Vojak 1** Ty, ktorý si múdrejší od kráľa Šalamúna!
úder
- Vojak 2** A ktorému sa vraj prišli pokloniť traja králi od východu!
úder
- Vojak 3** Takže tvoje kráľovstvo nie je z tohto sveta, čo?
úder
- Vojak 4** A odkiaľ potom je?
úder
- Všetci** Odkiaľ? Odkiaľ Odkiaľ? Odkiaľ?
údery
- Vojak 1** Keďže si kráľ, dovoľ, aby sme sa ti poklonili a darovali tento purpurový plášť. Bud' pozdravený židovský kráľ!
- Vojak 2** A tu, hľa, kráľovská koruna. *(nasadenie trňovej koruny)*
(Pilát opäť pred davom.)

- Pilát** *Pozrite, privádzam vám ho von, aby ste vedeli, že na ňom nijakú vinu nenachádzam. Ajhľa, človek!*
- Kajfáš** *Ukrižuj! Ukrižuj ho!*
- Dav** *Ukrižuj! Ukrižuj ho!*
- Pilát** *Vezmite si ho a ukrižujte, lebo ja na ňom vinu nenachádzam.*
- Kajfáš** *My máme Zákon a podľa Zákona musí zomrieť, lebo sa vydával za Božieho Syna.*
- Pilát** *Odkiaľ si? So mnou sa nechceš rozprávať? Nevieš, že mám moc prepustiť ťa a moc ukrižovať ťa?*
- Ježiš** *Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora. Preto má väčší hriech ten, čo ma vydal tebe.*
- Dav** *Ak ho prepustiš, nie si priateľom cisára. Každý, kto sa vydáva za kráľa, stavia sa proti cisárovi.*
(Pilát sadá na súdnu stolicu.)
- Pilát** *Hľa, váš kráľ!*
- Dav** *Na smrť! Na smrť! Ukrižuj ho!*
- Pilát** *Vášho kráľa mám ukrižovať?*
- Dav** *Nemáme kráľa, ale cisára!*
(umývanie rúk)
- Pilát** *Ja nemám vinu na krvi tohto človeka. To je vaša vec!*
- Zbor** *Tak im ho teda vydal, aby ho ukrižovali. Vedno s ním viedli na popravu ešte dvoch zločincov.*
- Zbormajster** *Buď pozdravený, Pilát Pontský, slávny správca Judei.*
- Pilát** *Kto si? A čo chceš?*
- Zbormajster** *Radu. Máš povest' múdreho štátnika.*
- Pilát** *Nie som radca, ani učiteľ. Som vojak a plním rozkazy.*

- Zbormajster** Škoda. V celom Jeruzaleme mi nikto nevie dať odpoveď na môj spor.
- Pilát** Čo chceš vedieť?
- Zbormajster** Múdry Pilát, vyrieš túto moju kauzu! Ktorý súd má podľa teba väčšiu váhu: prvý, ktorému predsedá človek, alebo Posledný, ktorému predsedá Boh?
- Pilát** O čo ti ide? Ja súdim podľa práva. Podľa rímskeho práva. A ten nehľadí nikdy na osobu, ale zákon. Na čom ma chceš nachytať? Ale ak sa pýtaš, odpoviem: obidva súdy sú správne a dobré, ak sú spravodlivé.
- Zbor** A ty si súdil spravodlivo, Pilát?
- Pilát** Čo je vykonané, je spravodlivé. Čo som potvrdil, to platí. A vôbec, vy viete, čo je to spravodlivosť?
- Zbor** Dať každému to, čo mu patrí. Zločincovi trest, ale nevinnému slobodu.
- Pilát** A čo som komu ja nedal? Ja nerozumiem náboženským sporom Židov, ale nechcem ani poštvať proti sebe rímskeho cisára. Kto mi vládne, tomu slúžim. A už mi dajte pokoj. Som vyčerpaný z tohto rebelantského mesta plného vzbúr a nepokojov.
- Zbormajster** A ty si pamätáš, čo ti odkázala tvoja žena? Že ju celú noc trápil sen? Spomínaš, čo ti ráno odkázala?
- Zbor** “Nemaj nič s tým spravodlivým.”
- Zbormajster** Keď si sa pri vypočúvaní Ježiša pýtal na pravdu, nevidel si, že Pravda stojí pred tebou.
- Zbor** Slepá spravodlivosť!
- Pilát** Ešte slovo a dám zbičovať aj vás. A takým spôsobom, že ani jeden z vás to neprežije. Preč! Strážte!
- Pútnik** Slabý vladár.
- Zbormajster** Jemu vládne ctižiadosť.
- Pútnik** Ale aj tak: chcel Ježišovi pomôcť, nie? Aspoň sa snažil.

- Zbormajster** Pomoc, ktorá nie je dotiahnutá do konca, je zlá pomoc.
- Pútnik** U nás už Pilátov niet. Nikto nikoho nesúdi. Je zakázané posudzovať.
- Zbormajster** Ak vládne svetu lož, potom táto lož nepotrebuje obhajcov ani žalobcov. Sama si je všetkým. Ale skutočná Pravda, ktorá nie je zo sveta, vždy dráždi svet. Ale to, čo je zo sveta, to svet miluje.
- Zbor** To nám povedal apoštol Ján vo svojom Evanjelii.
- Zbormajster** Pozri, jediný z apoštolov, ktorý ide stále za Pánom.
- Pútnik** Drevo kríža. Sám si ho musí niesť?
- Zbormajster** Sám. A my aspoň tichým rozjímaním buďme pri trpiacom. Modlime sa s prorokom Izaiášom:
- Zbor** Svoj chrbát som nastavil tým, čo bili,
a svoje líca tým, čo trhali,
tvár som si neskryl
pred potupou a slinou.
Pán, Jahve, mi pomáha,
preto nebudem zahanbený.
Preto som si zatvrdil tvár sťa kremeň
a viem, že sa nezahanbím.

11. Krížová cesta

(Hudba. Prinesenie kríža. Pán Ježiš nesie kríž.)

- Zbor** Pán Ježiš je odsúdený na smrť.
- Zbormajster** Toho, ktorý priniesol život, sa človek rozhodol odsúdiť.
- Zbor** Človek počúval zlého. A toho, koho počúvaš, tým sa stávaš.
- Pútnik** Vydrží to? Ved' sa nedá na to všetko dívať!
- Zbor** Pán Ježiš berie kríž na svoje plecia.
- Zbormajster** Odteraz sme už všetci pútnici, drahý Pútnik, pretože všetci putujeme za tým, ktorý je cesta, pravda a život.
- Pútnik** Po stopách bolesti. Ako to všetko skončí? Kam ideme?

- Zbor** Na Golgotu. Hľa, drevo poznania dobra a zla! Drevo v tvare kríža.
- Zbormajster** Hľa, pán neba i zeme, padá pod krížom.
- Zbor** Za nás.
- Pútnik** Už mu človek ani nespozná tvár. Takto vyzerá Mesiáš?
- Zbor** Pán Ježiš sa stretá so svojou Matkou.
- Zbormajster** To je tá, ktorá všetko uchováva vo svojom srdci. Tá, ktorá má čisté srdce a vidí Boha.
- Zbor** Salve Regina. Mater misericordia. Ponorená v Božej vôli.
(Stretnutie Panny Márie a Ježiša na Krížovej ceste)
- Mária** Syn môj.
- Ježiš** Matka moja.
- Zbor** Mária, jediná útecha Syna. Buď aj našou útechou.
- Mária** Som pri vás, lebo sama som pri tom, ktorý stvoril nebo i zem.
- Zbormajster** Pomôž nám niest' naše kríže. Ťarchu života. Rany sveta a slabosť tela.
- Mária** Som ponorená v láske. To je moje tajomstvo. Bolesť je však rovnaká. Ale bolesť odovzdaná, je bolesť premenená. Bremeno je ľahšie.
- Zbor** Nepochopiteľná nádej! Matka nádeje!
- Zbormajster** Čo je to nádej?
- Mária** Veriť božím príslubom. Dôverovať, že Stvoriteľ je mocnejší ako stvorenie. A že posledné slovo má on.
- Zbor** Matka obdivuhodná! Matka dobrej rady!
- Zbormajster** Budeme kráčať za tebou. Iba tak vydržíme!

- Mária** Ja kráčam za svojím Synom a len preto vydržím. Pretože, kde je cieľ, tam je aj zmysel. Kvet v zime skrýva svoju krásu v zemi, ale na jar, keď je jeho čas, vyrastie a vykvitne. Všetko má svoj čas. Je čas radovať sa, ale aj smútiť. Velebí moja duša Pána a viem, že ukáže silu svojho ramena. Mocnárov zosadí z trónov a povýši ponížených.
- Zbor** Archa zmluvy! Brána do neba!
- Mária** Boh si po šiestich dňoch stvorenia odpočinul. I ja očakávam nedeľu pokoja. Nedeľu slávy. Nedeľu života. Novú nedeľu nového života.
- Zbor** Hviezda ranná!
- Mária** “A tvoju vlastnú dušu prenikne meč –, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc.” Tak mi to povedal prorok Simeon. Vtedy som to plne nechápala, ale v srdci som o tom každý deň premýšľala. Až do dnešného dňa, kedy som pochopila. Bolestne pochopila.
- Zbor** Útecha zarmútených!
- Mária** Keď sa nám dvanásťročný Ježiš stratil po sviatkoch v Jeruzaleme, našli sme ho v chráme medzi učiteľmi zákona, ako im vysvetľuje Písma. A teraz ho iní učiteľia zákona vydávajú na smrť. Aj za nich sa modlím. V nádeji proti nádeji!
- Zbor** Pomocnica kresťanov! Kráľovná anjelov! Kráľovná patriarchov! Kráľovná prorokov! Kráľovná apoštolov!
- Zbormajster** Kráľovná mučeníkov!
- Mária** Hľa, Služobnica Pána, nech sa mi stane podľa jeho Slova. Aj keď je deň, aj keď je noc.
- Zbor** Útecha zarmútených!
- Mária** A teraz mi zostáva len ponoriť sa do ticha Synovej bolesti.
- Zbor** Matka Cirkvi, buď pri nás.
- Mária** Som a budem.
- Zbor** Kráľovná pokoja! Kráľovná apoštolov!

- Mária** Hadovi rozšliapem hlavu a on mi zraní päť. A moje potomstvo porazí potomstvo klamára. Už len chvíľku. Už len chvíľku a boj bude dovŕšený. Pokorný duch - moja jediná zbraň proti nepriateľovi ľudstva.
- Zbor** Služobnica Pána!
- Mária** Nech sa mi stane, podľa jeho slova.
- Zbor** Matka milosrdenstva.
- Mária** Amen. Tak bude. Amen.
- Pútnik** Kto je tamten?
- Zbormajster** Šimon z Cyrény sa vracia z poľa. Z práce.
- Zbor** Prvý z mužov Šimon z Cyrény, ktorý pomáha niesť Kristov kríž.
- Zbormajster** Dejiny Cirkvi budú mať ešte mnoho takých Šimonov.
- Pútnik** Ako mám tomu rozumieť?
- Zbormajster** Všetci, čo trpia bezprávie, rôzne bremená a ťažobu, odteraz nesú v dejinách sveta Kristov kríž.
- Pútnik** Ako môžeme niesť Kristov kríž? Nevieť si to predstaviť.
- Zbormajster** Nebáť sa pristúpiť k bolesti sveta. Byť pri trpiacich, byť vnímavý na všetko utrpenie sveta.
- Zbor** Vtedy sa staneš Šimonom z Cyrény.
- Pútnik** To, keby som povedal tam, odkiaľ prichádzam, vysmiali by sa mi. Mali by ma za blázna. Za blúznivca. Za pomätenca.
- Zbor** “Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou.”
- Šimon sa rozpráva so Zborom.*
- Zbormajster** Blahoslavený si, Šimon, lebo si bol pri Pánovi v čase vykúpenia.
- Šimon z Cyrény** Kto je ten muž, ktorému som pomáhal?

- Zbormajster** Ty nepoznáš Učiteľa, ktorý hlásal evanjelium po celej Judei?
- Šimon z Cyrény** Počul som o ňom. Už dávno. To bol on? Muž bolesti a predsa si aj v utrpení zachováva svoju dôstojnosť. To je ten, čo v Káne Galilejskej premenil vodu na víno?
- Zbor** Čoho sa dotkol, to posvätil.
- Zbormajster** Povýšil všetko ľudské. Boží obraz v človeku oživil.
- Zbor** A hľa, teraz jeho tvár nemá podoby.
- Šimon z Cyrény** Prečo dostal taký krutý trest, keď všetko, čo robil, dobre robil? Pamätám si, že ľudia spomínali, že na akomsi vrchu s piatimi chlebmi nakrmil zástupy ľudí. A tých bolo päťtisíc.
- Zbor** Z mála láska dáva, z mála veľa dáva.
- Šimon z Cyrény** Dokonca potom nazbierali dvanásť košov odrobín.
- Zbormajster** A teraz sám sa stal chlebom.
- Zbor** A hriešnym ľudstvom necháva sa lámať.
- Šimon z Cyrény** A rybári spomínali, že videli ako Peter, jeden z Dvanástich, čo s ním chodil po kraji, celú noc chytal a nič nechytal a ráno na príkaz Učiteľa spustil siete a od množstva úlovku ich s Jakubom a Jánom nemohli vytiahnuť.
- Zbor** Veľké veci urobil s nami Pán a máme z toho radosť.
- Šimon z Cyrény** Tak prečo mu toto všetko robia?
- Zbor** Zrno musí v zemi odumrieť, aby prinieslo úrodu.
- Zbormajster** Veď ty sám máš pole, Šimon, a rozumieš prírode lepšie ako my.
- Šimon z Cyrény** Vraciam sa z poľa po namáhavej práci, ale zvláštne, čím viac som tomu mužovi bolesti pomáhal, tým viac som cítim v sebe silu.
- Zbor** Stúpali a síl im pribúda.
- Zbormajster** Pod' s nami, Šimon, buď našim bratom. Putuj odteraz s nami.

- Šimon z Cyrény** Zdá sa, že ten muž bolesti ešte i teraz koná veľké skutky - spája ľudské srdcia.
- Zbor** Srdce Ježišovo, kráľ a stredisko všetkých srdc. Zmiluj sa nad nami!
- Šimon z Cyrény** A vraj utíšil búrku na mori. A po mori aj chodil. Na hore Tábor stretol Mojžiša a Eliáša. Ako je možné, že je teraz taký odovzdaný a zdá sa byť úplne bezmocný?
- Zbormajster** Odložil všetku svoju moc. Pretože chce plniť Otcovu vôľu.
- Zbor** Pretože miloval svojich až do krajnosti.
- Šimon z Cyrény** Budem teda kráčať s vami. Mám dvoch synov - Alexandra a Rúfa a budem im hovoriť o dnešnom dni ako o Veľkom dni. Cítim, že tento príbeh nekončí na Golgote. Vždy pred zimou, keď sa pozerám na svoje polia, vidím, že zem je zamrznutá a akoby mŕtva, ale rovnako v sebe skrýva veľkú úrodu, ktorá sa ešte len ukáže. Len treba vyčkať. A to mi dáva pokoj. A nádej. Nuž, kráčajme po stopách tohto muža bolesti, tak ako za pluhom, ktorý preoráva zem.
- Pútnik** Kto to ide za nami? Nejaká žena!
- Zbor** To je Veronika.
- Veronika** Videli ste, Pána?
- Zbormajster** Pozri, ako to dopadne, keď ľudia hľadajú a nevidia, počúvajú a nepočujú. Samu nevinnosť vlečú na zabitie. Prach zeme sa dvíha vo svojej pýche.
- Zbor** Vtelené Milosrdenstvo nemilosrdne bijú a rúhajú sa mu.
- Veronika** Boli časy, keď dav v Jeruzaleme kričal "Hosanna, Synovi Dávidovmu". V rukách mali palmy a na zem pred neho rozprestierali plášte. A teraz? Tí istí a úplne na opačnej strane.
- Zbor** Vrtkavý ľud. Nestály svet.
- Zbormajster** Nejasný rozum a pomýlené mysle.

Veronika Chcem byť pri ňom. Srdce mi hovorí: buď pri ňom. Len pri ňom. Aspoň trochu mu byť na blízku. Utriet' mu zo svätej tváre krvavý pot. Zmierniť jeho bolesť a vrátiť mu aspoň kvapku pokoja, ktorý nám neustále dával. Ukázať mu, že to, čo nás naučil, aj vieme. A nie len vieme, ale aj konáme.

Zbor Chod', Veronika, urob, ako chceš.

Zbormajster Poteš Učiteľa. Prines mu aspoň semienko útechy. Na tvoje gesto si bude svet spomínať až do skončenia sveta. Veď každé gesto lásky trvá do večnosti, nuž chod', blahoslavená Veronika, ty, ktorá si bola pri prvej ikone Kristovej tváre. Ikone z krvi Baránka.

Veronika Všetky Marty a Mária, Magdalény, i vy Samaritánky, ktoré hľadáte vodu života, poďme k prameňu Života a Nasledujme ho.

(Veronika utiera Pánu Ježišovi tvár.)

12. Ukrižovanie

Zbor Keď prišli na miesto zvanom Lebka, po hebrejsky Golgota, tam ho ukrižovali.

Ukrižovanie.

Pútnik Pozrite, vojaci si berú jeho šaty, ako hyeny. Čo sa to deje?

Zbormajster Ľud stratil svetlo a zostal v tme. Pozri aj slnko sa skrýva za mrakmi, akoby sa na to nechcelo pozerat'. A tam vidíš, toho hada? Zdá sa, že má slávnostnú náladu. Slávnostnú náladu víťaza.

Zbor A netuší, že bude o chvíľu porazený.

Pútnik Tí vojaci losujú o jeho šaty.

Zbormajster To, aby sa splnilo Písmo:

Zbor Rozdelili si moje šaty a o môj odev hodili lós.

Zbormajster A teraz, Pútnik, skloň hlavu ako pred požehnaním. Dvíhajú kríž. Pozdvihujú Lásku. Našu mannu. Náš chlieb.

Zbor Našu novú Archu.

(Zdvíhanie kríža)

- Dav** *Iných zachraňoval, nech zachráni sám seba, ak je Boží Mesiáš, Vyvolený!*
- Vojaci** *Ak si židovský kráľ, zachráň sám seba.*
- Dav** *Ty, čo zboríš Chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!*
- Kajfáš** *Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech zostúpi z kríža a uveríme v neho. Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád. Veď povedal: Som Boží Syn.*
- Zločinec 1** *Nie si ty Mesiáš? Zachráň seba i nás.*
- Zločinec 2** *Ani ty sa nebojíš Boha, hoci musíš niesť ten istý trest? Pre nás je to spravodlivé, my dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé. Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.*
- Ježiš** *Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.*
- Pútnik** *Buďte pri mne, zbor spravodlivých, opúšťa ma všetka nádej, cítim, že ma premáha zúfalstvo. Najradšej by som odišiel naspäť do môjho sveta. Je tam síce všade samé zúfalstvo, ale na tú všetku biedu som si už aspoň zvykol. Moja duša padá do priepasti. Čím viac mi sa ponáram do vášho príbehu Pašií, tým viac ma premáha hrôza. Aj takýto dokáže byť človek krutý? Dokáže ukrižovať Lásku?*
- Zbormajster** *Nie, Pútnik, neotáčaj sa ako Lótova žena, aby si neskamenel, vytrvaj a hľad' na kríž, hlad' na toho, kto ťa posilní. Pozri, Ježišova matka a jeho učeník, ktorého miloval. To je škola lásky.*
- Ježiš** *Žena, hľa, tvoj syn!*
- Zbor** *Potom povedal učeníkovi.*
- Ježiš** *Hľa, tvoja matka.*
- Zbor** *Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom:*
- Ježiš** *Eli, Eli, lema sabachtani. Bože, môj, Bože, môj, prečo si ma opustil?*
- Dav** *Volá Eliáša.*

- Ježiš** *Žlznim.*
(vojak ma dáva na špongii piť)
- Vojak** *Počkajme, nech uvidíme, či ho príde Eliáš vyslobodiť.*
- Zbor** *Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom:*
- Ježiš** *Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.*
- Zbor** *A naklonil hlavu a odovzdal ducha.*
(Snímanie z kríža)
- Pútnik** Tu príbeh končí?
- Zbormajster** Tu príbeh začína.
- Pútnik** Nepochopiteľné.
- Zbormajster** Pozri, matka, má už svojho Syna. Už jej ho nikto nevezme. Choď k nej, Pútnik. To je tá, ktorá uverila a napriek beznádeji tohto sveta je aj Matkou nádeje.
- Pútnik** Čo mám robiť?
- Zbormajster** Pozri, Jozef z Arimatey - dobrý a spravodlivý človek, ktorý nesúhlasil s rozhodnutiami a činmi ostatných. Muž odvahy.
- Zbor** Pútnik, aj ty by si taký mohol byť!
- Pútnik** Ja?
- Zbor** Ty.
- Pútnik** Kde by som ja nabral toľko odvahy? A vôbec prečo?
- Zbormajster** Skôr pre koho. Kvôli sebe, nevieme nič urobiť, ale ak pocítiš Kristovu lásku, kvôli nej budeš konať zázraky ako tvoj Majster.
- Pútnik** Slabý som. Nedokážem to.
- Zbor** Keď si slabý, vtedy si silný.

Zbormajster Jozef z Arimatey priniesol čisté plátno, pomôž im, možno ti postačí k spáse vykonať tento skutok milosrdenstva.

13. Kladenie do hrobu

Zbor *Prišiel aj Nikodém, ten čo bol kedysi u Ježiša v noci. Priniesol asi sto libier zmesi myrhy a aloe. Vzali Ježišove telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať. Na mieste, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v tej záhrade bol nový hrob, v ktorom ešte nikto nebol uložený. Tam teda uložili Ježiša, lebo bol židovský Prípravný deň a hrob bol blízko.*

14. Pútnikovo obrátenie

Zbormajster Tak a teraz prečítaj tú pätnástu kapitolu evanjelia podľa Lukáša. To posledné z Písma, čo zostalo v tvojom svete. Posledný záznam na planéte z učenia nášho Pána.

Pútnik A pokračoval: „Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: „Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.” A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. Vstúpil teda do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.” I vstal a šiel k svojmu otcovi.

Zbormajster Šimon, dočítaj písmo, pomôž Pútnikovi, lebo sa mu láme hlas.

Šimon z Cyrény Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: „Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom.” Ale otec povedal svojim sluhom: „Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykúpené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.” A začali hodovať.

Pútnik Ved' ten stratený syn, to som predsa ja?

Zbormajster Správne, Pútnik. A teraz sa môžeš vrátiť medzi svojich.

Pútnik Vstanem a pôjdem.

Zbor Chod' v pokoji.

koniec

